

Av. Dr. ONUR ŞAHİN

**TELİF HAKLARI BAKIMINDAN
BİLGİSAYAR PROGRAMLARI:
ARAŞTIRMALIK SERBESTİSİ İLE
ÖZGÜR VE AÇIK KAYNAK
KODLU PROGRAMLAR**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1
1. Bilgi Ekonomisi ve Bilgi Toplumu.....	1
2. Verinin Önemi	3
3. Dijitalleşme.....	5
4. Veri – Donanım – Yazılım Üçlüsü.....	7
5. Çalışmanın Ele Alınması ve Kapsamı	12
6. Çalışmanın Takdimi.....	14

BİRİNCİ BÖLÜM BİLGİSAYAR PROGRAMLARINA İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER

1. Yazılım – Bilgisayar Programı Terimleri	17
1.1. Bilgisayar Programı	17
1.2. Yazılım.....	20
1.3. Terim Farkı	21
2. Bilgisayar Programının Geliştirilmesi	22

3. Bilgisayar Programının Unsurları.....	28
3.1. Program Spesifikasyonları	28
3.2. Akış Şeması.....	29
3.3. Algoritmalar.....	30
3.4. Kaynak Kodu	31
3.5. Makine/Nesne/Amaç Kodu	33
3.6. Arayüzler	35
4. Program Türleri.....	38
4.1. Sistem Programları.....	38
4.2. Uygulama Programları	40
4.3. Dönüştürücü Programları.....	41
4.4. Mikro Programlar	42

İKİNCİ BÖLÜM

BİLGİSAYAR PROGRAMLARININ

KORUNMASI

1. Patent - Sui Generis -Telif Hakları ile Koruma Tartışmaları	45
1.1. Donanım ve Yazılımların Ayrışması	45
1.2. Patent Koruması	48
1.3. Sui Generis Koruma.....	57
1.4. Telif Hakkı Koruması.....	60
2. Bilgisayar Programlarının Eser Niteliği	68
2.1. İfade Edilmiş Olma/Dış Dünyaya Yansıtma	70
2.2. İlim ve Edebiyat Eseri Olma	74
2.3. Sahibinin Hususiyetini Taşıma	76
3. Yapay Zekâ Tarafından veya Başkaca Bilgisayar Programları Vasıtasıyla Meydana Getirilen Bilgisayar Programlarının Eser Niteliği	83
4. Bilgisayar Programlarında İşlenme Eser	90
5. Bölüm Özeti.....	93

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ARAIŞLERLİK SERBESTİSİ VE
UYGULAMA PROGRAMLAMA
ARAYÜZLERİNİN (API) FİKRİ HAKLAR
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Bilgisayar Programları Unsurlarının Fikri Hak Koruması Bakımından Değerlendirilmesi	95
1.1. Kaynak Kodu ve Makine Kodu	96
1.2. Hazırlık Tasarımları	97
1.3. Akış Şemaları.....	100
1.4. Algoritmalar.....	100
1.5. Arayüzler	102
2. Kullanıcı Arayüzlerine İlişkin Değerlendirmeler.....	106
3. Sistem Arayüzleri ve Uygulama Programlama Arayüzlerine (API) İlişkin Değerlendirmeler	127
4. Araışlerlik.....	132
4.1. Genel Olarak.....	132
4.2. Araışlerlik ve Arayüzler - API'ler.....	135
4.3. Araışlerliğe İlişkin Kanuni Düzenlemeler.....	138
4.4. Araışlerlik Serbestisinin Koşulları	152
4.5. Araışlerlik Serbestisine İlişkin Kısıtlamalar	164
4.6. AB Hukukunda Araışlerliğin Değerlendirilmesi.....	168
4.7. Araışlerlik Serbestisine İlişkin Değerlendirmemiz.....	175
5. Araışlerlik Açısından API'lerin Geleceği: Oracle v. Google Davası	181
5.1. Genel Olarak.....	181
5.2. Uyuşmazlığın Arka Planı	184
5.3. Yerel Mahkemenin İlk Kararı (2012)	187
5.4. Temyiz Mahkemesi Federal Dairenin İlk Kararı (2014).....	191
5.5. Yüksek Mahkemenin İlk Kararı (2015)	197
5.6. Yerel Mahkemenin İkinci Kararı (2016).....	199

5.7. Temyiz Mahkemesi Federal Dairenin İkinci Kararı (2018)	206
5.8. İkinci Yüksek Mahkeme İncelemesi (2020-2021).....	213
6. Google ve Oracle Arasında Görülen Dava Sürecinin Özeti	228
7. Genel Değerlendirmemiz	231

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAIŞLERLİĞİN SAĞLANMASINA

YÖNELİK ALTERNATİF: ÖZGÜR VE AÇIK

KAYNAK KODLU PROGRAMLAR

1. Özgür ve Açık Kaynak Modelinin Araişlerliğin Sağlanmasına Yönelik Alternatif Sağlaması	243
2. Kavramsal Olarak Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Programlar.....	246
2.1. Kapalı Kaynak Kodlu Yazılımlar - Açık Kaynak Kodlu/Özgür Yazılımlar	247
2.2. Özgür Yazılım ve Açık Kaynak Kodlu Yazılım Modelleri.....	250
3. Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Yazılımların Ortaya Çıkması.....	253
4. Açık Kaynak Kodlu Yazılımların Önem Kazanması	257
5. Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Programların Lisanslanması.....	264
5.1. Genel Olarak Bilgisayar Programlarının Lisanslanması.....	264
5.2. FSEK Düzenlemeleri Işığında Bilgisayar Programı Lisans Sözleşmeleri.....	267
5.3. Bilgisayar Programı Lisans Sözleşmelerinin Hukuki Niteliği..	270
5.4. Bilgisayar Programı Lisans Sözleşmelerinin Akdedilme Şekilleri.....	278
5.5. Türk Hukuku Açısından Özgür ve Açık Kaynak Modelinin ve Lisanslarının Değerlendirilmesi.....	282
5.5.1. FSEK ve TBK Açısından Değerlendirme	282
5.5.2. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Açısından Değerlendirme.....	288
5.5.3. Lisans Metinlerinin Dili Açısından Değerlendirme	292

5.6. Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Programların Lisans Koşulları ve Başlıca Örnekleri.....	293
5.6.1. GNU Lisansları.....	301
5.6.2. BSD Lisansı.....	309
5.6.3. Mozilla Lisansı.....	313
5.6.4. Apache Lisansı.....	316
6. Özgür ve Açık Kaynak Lisanslarına İlişkin Hukuki Değerlendirmemiz.....	317
6.1. Bağlayıcılık Sorunu.....	318
6.2. Hak Sahibinin Belirlenmesi.....	324
6.3. Tazminat Taleplerinin Değerlendirilmesi.....	327
6.4. İşleme Eserin Tespiti Sorunu.....	331
7. Türkiye’de Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Programlar.....	334
7.1. Türkiye’deki Gelişmeler ve Tarihçe.....	334
7.2. Türkiye’de Özgür ve Açık Kaynak Modelinin Uygulanmasına Yönelik Değerlendirmemiz.....	338
SONUÇ.....	345
KAYNAKÇA.....	353